

III

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 244/14/COL

2014 m. birželio 26 d.

dėl galimos pagalbos *Nasjonal digital læringsarena* (NDLA) [2015/1902]

(Norvegija)

ELPA priežiūros institucija (toliau – Institucija),

ATSIŽVELGDAMA į:

Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 61 straipsnį ir 26 protokolą,

ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo (toliau – PTS), ypač į jo 24 straipsnį,

PTS 3 protokolą (toliau – 3 protokolą), ypač į jo II dalies 7 straipsnio 2 dalį,

PAPRAŠIUSI suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal tas nuostatas ⁽¹⁾,

kadangi:

I. FAKTAI

1. PROCEDŪRA

- (1) 2010 m. balandžio 15 d. raštu (dok. Nr. 553725) Norvegijos leidėjų asociacija (toliau – NLA) *Den Norske Forleggerforening* išsiuntė Institucijai skundą, kuriame teigė, kad *Nasjonal digital læringsarena* (toliau – NDLA) suteikta neteisėta valstybės pagalba. 2011 m. liepos 15 d. el. laišku (dok. Nr. 608593) skundo pateikė suteikė papildomos informacijos.
- (2) 2010 m. liepos 2 d. raštu (dok. Nr. 558201) Institucija paprašė pateikti papildomos informacijos. 2010 m. rugsėjo 9 d. raštu (dok. Nr. 568942) Norvegijos valdžios institucijos atsakė į prašymą pateikti informaciją. Be to, Institucija ir Norvegijos valdžios institucijos šį klausimą aptarė per 2010 m. spalio 13 ir 14 d. susitikimą Norvegijoje. 2010 m. gruodžio 1 d. raštu (dok. Nr. 579405) Norvegijos valdžios institucijos Institucijai atsiuntė papildomos informacijos.
- (3) 2011 m. vasario 4 d. raštu (dok. Nr. 574762) Institucija paprašė pateikti papildomos informacijos. Norvegijos valdžios institucijos atsakė 2011 m. kovo 7 d. raštu (dok. Nr. 589528). Daugiau paaiškinimų Norvegijos valdžios institucijos pateikė 2011 m. gegužės 2 d. ir rugpjūčio 12 d. el. laiškais (dok. Nr. 596402 ir 608596).

⁽¹⁾ OL C 229, 2013 8 8, p. 31, ir EEE priedas Nr. 44, 2013 8 8, p. 19.

- (4) 2011 m. spalio 12 d. Institucija priėmė sprendimą Nr. 311/11/COL, pagal kurį priemonė nėra laikoma valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje (toliau – sprendimas) ⁽¹⁾. 2012 m. sausio 9 d. ieškovė dėl sprendimo pateikė skundą ir 2012 m. gruodžio 11 d. Sprendimu E-1/12 *Den norske Forleggerforening prieš ELPA priežiūros instituciją* ELPA teismas sprendimą panaikino (toliau – teismo sprendimas) ⁽²⁾.
- (5) Po teismo sprendimo Institucija 2013 m. kovo 27 d. priėmė sprendimą Nr. 136/13/COL, kuriuo pradėta oficiali tyrimo procedūra ⁽³⁾. 2013 m. gegužės 6 d. Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo (dok. Nr. 672024). 2013 m. liepos 31 d. savo pastabas pateikė NLA (dok. Nr. 679681). 2013 m. rugsėjo 2–15 d. kelias pastabas pateikė trečiosios šalys. Šios trečiųjų šalių pastabos Norvegijos valdžios institucijoms persiūtos 2013 m. spalio 4 d. el. laiškais (dok. Nr. 685793, 685794, 685795 ir 685797), 2013 m. spalio 7 d. el. laiškais (dok. Nr. 685884, 685885, 685886, 685887, 685889) ir 2013 m. spalio 29 d. raštu (dok. Nr. 688133).
- (6) NLA prašymu 2013 m. spalio 16 d. Briuselyje surengtas susitikimas, per kurį ji pristatė daugiau su šiuo klausimu susijusių pastabų. 2013 m. spalio 27 d. NLA atsiuntė savo pristatymo medžiagos kopiją kartu su papildomomis rašytinėmis pastabomis (dok. Nr. 688135); jos Norvegijos valdžios institucijoms persiūtos 2013 m. spalio 29 d. Norvegijos valdžios institucijos savo pastabas pateikė 2013 m. lapkričio 29 d. (dok. Nr. 691769).
- (7) 2014 m. vasario 17 d. raštu (dok. Nr. 694424) Institucija paprašė suteikti daugiau informacijos. Norvegijos valdžios institucijos atsakė 2014 m. kovo 31 d. raštu (dok. Nr. 703980 ir 703991, dok. Nr. 703987 1–28 priedai).

2. NDLA

- (8) NDLA – subjektas, kurį Norvegijos apskričių valdžios institucijos įsteigė remdamosi Vietos valdžios įstatymo ⁽⁴⁾ 27 straipsniu. Jis juridinio asmens statuso neturi.
- (9) Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnyje nurodyta, kad savivaldybės arba apskričių valdžios institucijos gali sujungti pajėgas, kad galėtų atlikti bendras funkcijas. Bendradarbiavimas turėtų vykti atitinkamos savivaldybės arba apskrities valdžios institucijos paskirtoje taryboje. Tarybai gali būti suteikiami įgaliojimai priimti sprendimus dėl savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo vykdymo ir organizavimo. Be to, nuostatoje nurodyta, kad tokio bendradarbiavimo įstatuose turėtų būti apibrėžtas tarybos paskyrimas ir atstovavimas jai, veiklos sritis, ar dalyvaujančios savivaldybės ir (arba) apskričių valdžios institucijos turėtų mokėti finansinius įnašus, ar taryba gali sudaryti kredito sutartis arba kitaip įpareigoti dalyvaujančias savivaldybes ir (arba) apskričių valdžios institucijas vykdyti finansinius įsipareigojimus ir, galiausiai, kaip toks bendradarbiavimas turi būti nutraukiamas. Savivaldybių tarpusavio bendradarbiavime gali dalyvauti tik savivaldybės ir apskričių valdžios institucijos. Tokiame bendradarbiavime negali dalyvauti nei valstybė, nei kiti valstybės subjektai, nei privačios šalys. Be to, turi būti iš tikrųjų bendradarbiaujama, t. y. įstatymu draudžiama pavesti valdyti bendradarbiavimą vienai apskrities valdžios institucijai.
- (10) NDLA įsteigimas aprašytas šio sprendimo I skirsnio 4.4 dalyje.
- (11) NDLA tikslas – rengti ir išgyti skaitmeninę mokomąją medžiagą, siekiant ją skelbti internete, kad ja galėtų nemokamai naudotis mokytojai ir mokiniai. Šis tikslas įgyvendinamas skelbiant medžiagą atviroje svetainėje. Keturios svarbiausios NDLA veiklos sritys yra šios: pirmą, vidurinio ugdymo mokyklai skirtos skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimas ir teikimas, antra, skaitmeninės mokomosios medžiagos išsigijimas iš trečiųjų šalių teikėjų, trečia, mokomosios medžiagos kokybės kontrolė ir, ketvirta, svetainės, kurioje skelbiama ši skaitmeninė mokomoji medžiaga, valdymas (ši veikla toliau – skaitmeninės mokomosios medžiagos išsigijimas, rengimas ir teikimas).

3. SKUNDO PATEIKĖJA – NORVEGIJOS LEIDĖJŲ ASOCIACIJA (NLA)

- (12) NLA atstovauja įmonėms, dalyvaujančioms arba galinčioms dalyvauti skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimo ir platinimo veikloje.

⁽¹⁾ OL C 92, 2012 3 29, p. 3, ir EEE priedas Nr. 18, 2012 3 29, p. 3.

⁽²⁾ 2012 m. gruodžio 11 d. Sprendimas byloje E-1/12, *Den norske Forleggerforening prieš ELPA priežiūros instituciją*, ELPA teismo rink. 2012, p. 1040).

⁽³⁾ OL C 229, 2013 8 8, p. 31, ir EEE priedas Nr. 44, 2013 8 8, p. 19.

⁽⁴⁾ LOV-1992-09-25-107 (norv. *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*).

- (13) Skundo pateikėja teigia, kad skaitmeninei mokomajai medžiagai įsigyti, rengti ir teikti skirtų lėšų skyrimas NDLA yra neteisėta valstybės pagalba NDLA. Šiuo atžvilgiu skundo pateikėja pabrėžia, kad, jos nuomone, NDLA yra ne neatsiejama viešosios administracijos dalis, bet veikiau įmonė, kaip apibrėžta valstybės pagalbos taisyklėse. Skundo pateikėja primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką įmonė yra subjektas, vykdamas ekonominę veiklą. Skundo pateikėja nurodo, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismo) praktiką ekonominė veikla yra veikla, kurią galėtų, bent iš esmės, vykdyti privati įmonė siekdama pelno. Taigi ekonominę veiklą vykdo kiekvienas subjektas, vykdamas veiklą, kuri galėtų būti vykdoma siekiant pelno.
- (14) Skundo pateikėja taip pat teigia, kad skaitmeninės mokomosios medžiagos rinka veikė jau prieš pradėdant NDLA veiklą ir kad dabar NDLA konkuruoja su įsitvirtinusiomis skaitmeninius išteklius teikiančiomis privačiosiomis įmonėmis. Skundo pateikėja tvirtina, kad todėl skaitmeninių mokomųjų išteklių rengimas ir teikimas yra ekonominė veikla. Skundo pateikėja taip pat nurodo, kad kita NDLA veikla yra glaudžiai susijusi su skaitmeninių mokomųjų išteklių rengimu ir teikimu ir kad todėl ją taip pat reikia laikyti ekonomine veikla.
- (15) Be to, skundo pateikėja teigia, kad šiuo atveju EEE susitarimo 59 straipsnio 2 dalis netaikoma, ir daro išvadą, kad – nepateikus pranešimo – Norvegijos valstybė suteikė valstybės pagalbą, neatitinkančią valstybės pagalbos taisyklių.

4. BENDROJI INFORMACIJA

4.1. NORVEGIJOS ŠVIETIMO SISTEMA

- (16) Norvegijos švietimo sistemą sudaro nemokamos valstybinės mokyklos. Ši sistema suskirstyta į privalomąją pradinę mokyklą (6–13 metų amžiaus mokiniai), privalomąją pagrindinę mokyklą (13–16 metų amžiaus mokiniai) ir neprivalomąją vidurinę mokyklą (16–19 metų amžiaus mokiniai).
- (17) 2006 m. įgyvendindamos Žinių skatinimo iniciatyvą ⁽¹⁾ Norvegijos valdžios institucijos nusprendė, kad visos Norvegijos mokyklos visuose dalykuose turi skatinti tam tikrus pagrindinius gebėjimus. Vienas iš šių gebėjimų – sugebėti mokytis tam tikro dalyko naudojantis skaitmeninėmis informacinėmis ir ryšių technologijomis. Šis reikalavimas įtrauktas į nacionalinę mokymo programą, skirtą dešimtmetės privalomosios mokyklos (t. y. 1–10 klasių) mokiniams ir vidurinio ugdymo mokyklos (t. y. 11–13 klasių) pirmųjų metų mokiniams ir praktikantams. Pagal Norvegijos švietimo įstatymą ⁽²⁾ už šio reikalavimo įgyvendinimą atsako apskričių valdžios institucijos.
- (18) Be to, 2007 m. Norvegijos valdžios institucijos iš dalies pakeitė švietimo įstatymą ir įpareigojo apskričių valdžios institucijas nemokamai aprūpinti mokinius būtina spausdintine ir skaitmenine mokomąja medžiaga. Pažymėtina, kad iki tol Norvegijos vidurinės mokyklos (11–13 klasių) mokiniai mokomąją medžiagą turėdavo įsigyti patys, atsižvelgdami į mokyklų pagal nacionalinę mokymo programą nustatytą ir atrinktą mokomąją medžiagą. Pakeitimas įgyvendintas Norvegijos Vyriausybei išnagrinėjus galimus nemokamos mokomosios medžiagos taikymo vidurinių mokyklų sistemoje būdus ir ekonominius padarinius ⁽³⁾.
- (19) Remiantis baltąja knyga ⁽⁴⁾, nemokamos mokomosios medžiagos teikimo principas nėra naujas, nes jis jau buvo netiesiogiai numatytas nustatant draudimą imti mokesčius už mokslą, kurį būtų galima aiškinti taip, kad mokojoji medžiaga taip pat turėtų būti nemokama. Vis dėlto baltojoje knygoje pripažinta, kad nemokamos mokomosios medžiagos principas nebuvo aiškiai reglamentuojamas; joje nurodyta, kad:

„[T]aisyklė yra nauja, bet ja nesiekama pakeisti dabartinių teisės aktų. Nemokamo mokslo principas nustatomas remiantis Vidurinių mokyklų įstatymo ⁽⁵⁾ 35 straipsnio dėl mokslo trečios pastraipos, kuria draudžiama imti mokesčius už mokymą. Dabartinė sistema, pagal kurią mokiniai ir praktikantai turi patys įsigyti mokomąją medžiagą ir priemones, įstatymais nereglamentuojama“ ⁽⁶⁾ (neoficialus vertimas).

⁽¹⁾ Norv. *Kunnskapsløftet*.

⁽²⁾ LOV-2008-07-17-61 (norv. *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (Opplæringslova)*).

⁽³⁾ Pasiūlymo Stortingui Nr. 1 papildymas Nr. 1 parlamentui (2005–2006 m.) dėl pasiūlyto 2006 m. valstybės biudžeto pakeitimų (norv. *Forbudsjetttåret 2006 Om endring av St. prp. nr. 1 om statsbudsettet 2006*).

⁽⁴⁾ Pasiūlymas Nr. 36 Odelstingui (1996–1997 m.), žr. p. 171.

⁽⁵⁾ Dabar panaikintas LOV-1974-06-21-55 (norv. *Lov om videregående opplæring*), žr. 35 skirsnio 3 poskirsnį.

⁽⁶⁾ Žr. pasiūlymą Nr. 36 Odelstingui (1996–1997 m.), p. 171 (norv. „Regelen er ny, men tek ikkje sikte på å endre gjeldande rett. Prinsippet om gratis opplæring går fram av lvgo. §35 tredje leddet om forbod mot å ta skolepengar. Ordninga med å påleggje elevar eller lærlingar å halde seg med undervisningsmateriell og utstyr til eige bruk er i dag ikkje særleg lovregulert.“), taip pat Norvegijos Vyriausybės 2006 m. birželio 19 d. raštą, kuriame nurodytos su 50 mln. NOK dotacija, skirta skaitmeninei mokomajai įrangai, susijusios sąlygos ir priežastys: http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/andre/brev/-utvalgte_brev/2006/digitale-laremidler-i-videregaende-oppla.html?id=91754.

- (20) Iš tikrųjų naujajame Švietimo įstatymo 3–1 skirsnio 9 poskirsnyje aiškiai nurodyta, kad:

„Švietimas ir mokymas valstybinėse vidurinėse mokyklose arba mokymo įstaigose yra nemokamas. Apskritis valdžios institucija yra atsakinga už mokinių aprūpinimą būtinomis spausdintinėmis ir skaitmeninėmis mokymo priemonėmis ir skaitmenine įranga. Iš mokinių negalima reikalauti mokėti jokio su šia medžiaga ir įranga susijusio mokesčio, viršijančio taisyklėse nustatytą mokestį <...>“⁽¹⁾ (neoficialus vertimas).

4.2. PERSVARSTYTO VALSTYBĖS BIUDŽETO NUOSTATOS

- (21) Norvegijos apskričių valdžios institucijos, įpareigtos aprūpinti mokinius nemokama skaitmenine ir fizine mokomąja medžiaga, patiria didelę finansinę naštą. Atsižvelgdama į šias papildomas išlaidas, Norvegijos Vyriausybė 2006 m. nusprendė skirti papildomų lėšų. Šios paskirtos lėšos įtrauktos į 2006 m. gegužės 12 d. patvirtintą persvarstytą valstybės biudžetą:

„Vyriausybė siekia nustatyti, kad vidurinėse mokyklose mokomoji medžiaga būtų teikiama nemokamai. Kartu Vyriausybė nori skatinti naudojimąsi skaitmenine mokomąja medžiaga vidurinėse mokyklose. Imdamasi veiklos, kuria, gerinant naudojimąsi skaitmenine medžiaga galimybes ir plėtojant naudojimąsi ja, siekiama mažinti išlaidas vienam mokiniui, Vyriausybė siūlo skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimui ir naudojimuisi ja skirti 50 000 000 NOK.

Apskričių prašymai gali apimti vieną, kelias arba visas apskrities vidurines mokyklas ir vieną arba kelis dalykus. Šia išmoka siekiama skatinti skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimą ir naudojimąsi ja, taip pat padėti mažinti su mokomąja medžiaga susijusias mokinių išlaidas.

Lėšos gali būti naudojamos skaitmeninei mokomajai medžiagai įsigyti arba jai rengti vietoje. Lėšos negali būti naudojamos skaitmeninei infrastruktūrai kurti. Ketinama teikti (sic.) [pirmenybę] prašymams, grindžiamiems apskričių tarpusavio bendradarbiavimu“⁽²⁾ (neoficialus Norvegijos valdžios institucijų vertimas).

4.2.1. Kvietimas teikti prašymus

- (22) 2006 m. birželio 19 d. raštu Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija pateikė apskričių valdžios institucijoms kvietimą atskirai arba kartu iki 2006 m. rugpjūčio 15 d. teikti prašymus dėl skirtos 50 mln. NOK sumos. Inicijatyvos tikslai ir koncepcija šiame rašte aprašomi taip:

- „gerinti naudojimąsi skaitmenine mokomąja medžiaga galimybes vidurinio ugdymo įstaigose ir užtikrinti platų naudojimąsi ja;
- gerinti vidurinio ugdymo subjektų ir mokyklų savininkų gebėjimą įsigyti ir (arba) rengti skaitmeninę mokomąją medžiagą;
- didinti viduriniam ugdymui skirtos skaitmeninės mokomosios medžiagos kiekį ir įvairovę;
- mažinti mokinių išlaidas, susijusias su mokomosios medžiagos įsigijimu“ (neoficialus Norvegijos valdžios institucijų vertimas).

<...> [persvarstytame 2006 m. valstybės biudžete] Vyriausybė nurodo, kad:

„lėšos gali būti naudojamos skaitmeniniams mokomiesiems ištekliams įsigyti ir jiems rengti vietoje“⁽³⁾ (neoficialus vertimas).

4.2.2. NDLA įsteigimas

- (23) 2006 m. rugpjūčio mėn. 19 Norvegijos apskričių valdžios institucijų švietimo vadovai susitiko aptarti galimybę teikti bendrą prašymą skirti lėšų. Oslo apskrities valdžios institucija bendradarbiavimo projekte nusprendė

⁽¹⁾ LOV-1998-07-17-61 (norv. *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)*), 2013 m. gegužės 2 d. rašte (dok. Nr. 691771) Norvegijos valdžios institucijų pateiktas neoficialus Švietimo įstatymo 3–1 skirsnio 9 poskirsnio vertimas; šioje pastraipoje norvegų kalba nurodyta: „Opplæringa i offentleg vidaregåande skole eller i lærebedrift er gratis. Fylkeskommunen har ansvaret for å halde elevane med nødvendige trykte og digitale læremiddel og digitalt utstyr. Elevane kan ikkje påleggjast å dekkje nokon del av utgiftene til dette utover det som følgjer av forskrift. <...>“.

⁽²⁾ Žr. skundo 2 priedą *Valstybės biudžeto papildymas* (Pasiūlymas Stortingui Nr. 66 (2005–2006 m.)), p. 21, 225 skyrius, 62 punktas (dok. Nr. 553728).

⁽³⁾ Žr. 3 priedą (dok. Nr. 553729) – 2006 m. birželio 19 d. Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos raštą, kuriame nustatytas galutinis dotacijų prašymų pateikimo terminas 2006 m. rugpjūčio 15 d.

nedalyvauti, bet kitos 18 apskričių valdžios institucijų nusprendė dalyvauti savivaldybių tarpusavio bendradarbiavime ir įsteigti NDLA, kuri valdytų procesą neribotą laikotarpį. Paskui kiekviena iš šių apskričių valdžios institucijų priėmė šį nutarimą:

„Apskrities taryba priima nutarimą, kuriuo Akešhio, Rytų Agderio, Biuskeriudo, Finmarko, Hedmarko, Hordalando, Nordlando, Šiaurės Triondelago, Miorės ir Rumsdalio, Oplando, Rugalando, Sognės ir Fjurdanės, Pietų Triondelago, Telemarko, Vakarų Agderio, Vestfoldo ir Estfoldo apskritys pagal Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnį įsteigia savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją NDLA, turinčią savo tarybą. Šio bendradarbiavimo tikslas – visiems vidurinio ugdymo subjektams sudaryti palankesnes sąlygas įsigyti, rengti, naudoti ir organizuoti skaitmeninius mokomuosius išteklius. Šio tikslo rezultatas – nemokama skaitmeninė mokomoji medžiaga, kuria lengvinamas aktyvus mokymasis ir mainai <...>“⁽¹⁾ (neoficialus Norvegijos valdžios institucijų vertimas).

- (24) 2012 m. gruodžio 1 d. Akešhio apskrities valdžios institucija nusprendė iš NDLA pasitraukti, bet vėliau nutarė vėl prie jos prisijungti nuo 2014 m. sausio 1 d. 2012 m. NDLA metinės ataskaitos pratarmėje nurodyta, kad „Akešhio apskrities valdžios institucija nutraukė narysę atsižvelgdama į nedidelį jos mokyklų lankytojų skaičių <...>“⁽²⁾ (neoficialus vertimas). Remiantis NDLA svetainėje pateikta informacija, Akešhio apskrities valdžios institucija prie NDLA vėl prisijungė todėl, kad „[j]ai pasitraukus iš NDLA, naudojimasis svetainėje ndla.no pateikta informacija labai padidėjo“ (neoficialus vertimas); taigi šiuo metu NDLA sudaro 18 apskričių valdžios institucijų.

4.3. APSKRIČIŲ VALDŽIOS INSTITUCIJOMS SKIRTOS LĖŠOS

- (25) 2006 m. spalio 15 d. 18 apskričių valdžios institucijų kartu pateikė Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijai prašymą skirti valstybės lėšų. Ministerija preliminariai patvirtino 2 mln. NOK dotaciją projektui planuoti ir dar 15 mln. NOK dotaciją medžiagai rengti ir įsigyti (t. y. iš viso 17 mln. NOK dotaciją). 15 mln. NOK dotacija negalėjo būti skirta, kol bus patvirtintas projekto planas⁽³⁾. 2007 m. vasario 16 d. gavus ir 2007 m. balandžio 20 d., patvirtinus projekto planą, buvo paskirta dar 15 mln. NOK dotacija šiomis sąlygomis:

„Lėšos naudojamos nuo 2007 m. rudens VGI⁽⁴⁾ skirtoms skaitmeninėms norvegų kalbos ir gamtos mokslų mokomosioms priemonėms įsigyti, rengti ir (arba) pritaikyti.

<...>

Be to, ministerija reikalauja, kad apskričių valdžios institucijos kartu nurodytų atsakingą juridinį asmenį, kuris prižiūrės, kaip apskričių valdžios institucijos vykdo su skaitmeniniais mokomaisiais ištekliais pagal šią iniciatyvą susijusias pareigas. Šis subjektas gali būti, pvz., korporacija, savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo arba priimančiosios apskrities valdžios institucija, bet pats vykdyti ekonominės veiklos jis negali.

<...>

Ministerija tikisi, kad skaitmeninė mokomoji medžiaga ir jos rengimo paslaugos bus įsigyjamoms laikantis viešųjų pirkimų taisyklių. Jei apskrities valdžios institucijos negauna pelno iš apskrities valdžios institucijų darbuotojų vykdomos skaitmeninių mokomųjų išteklių rengimo veiklos, ši veikla laikytina šių darbuotojų veikla. Asmenų, kurie nėra apskrities valdžios institucijų darbuotojai, vykdoma medžiagos rengimo veikla turi būti laikoma paslaugų įsigijimu ir ji turėtų būti vertinama, kaip įprasta, remiantis viešųjų pirkimų taisyklėmis ir teisės aktais“⁽⁵⁾ (neoficialus vertimas).

⁽¹⁾ Žr. skundo 15 priedą (dok. Nr. 553808) – Sognės ir Fjurdanės apskrities valdžios institucijos Švietimo ir mokymo departamento administracijos vadovo parengtą dokumentą, žr. nuorodą [http://www.sjf.no/sff/K2PUB.nsf/viewAttachments/C1256B3B0048DA1DC12576320029B7D6/\\$FILE/09039906.pdf](http://www.sjf.no/sff/K2PUB.nsf/viewAttachments/C1256B3B0048DA1DC12576320029B7D6/$FILE/09039906.pdf).

⁽²⁾ Žr. NDLA 2012 m. metinę ataskaitą (dok. Nr. 672038), p. 5; ataskaita pridėta prie 2013 m. gegužės 6 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktos informacijos. Originalus tekstas norvegų kalba: „Akershus fylkeskommune meldte seg ut med bakgrunn i lave besøktall fra egne skoler, <...>“.

⁽³⁾ Žr. skundo 11 priedą – 2007 m. vasario 16 d. NDLA projekto planą (dok. Nr. 553952), p. 3.

⁽⁴⁾ VGI – norv. *Videregående no. 1* – pirmieji iš trejų vidurinio ugdymo mokyklos metų pagal naująją 2006 m. *Kunnskapsløftet* reformą; žr. Norvegijos švietimo ir mokymo direktorato svetainėje pateiktą informaciją adresu http://www.udir.no/Vurdering/Vitnemal-og-kompetansebevis/Artikler_vitnemal/Foring-av-vitnemal-og-kompetansebevis-for-videregaende-opplaring-i-Kunnskapsloftet-2014/12-Dispensasjon-og-forsok-innvilget-av-Utdanningsdirektoratet-1/.

⁽⁵⁾ Žr. skundo 4 priedą – 2007 m. balandžio 20 d. Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos raštą apskričių valdžios institucijoms (dok. Nr. 553730), žr. 1 puslapio trečią pastraipą ir 2 puslapio ketvirtą pastraipą.

- (26) Patvirtinusi lėšas, Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija per trejus metus pervedė NDLA projektui skirtą 30,5 mln. NOK sumą (2006 ir 2007 m. – 2 mln. ir 15 mln. NOK, 2008 m. – 9 mln. NOK (skaitmeninei) mokomajai medžiagai rengti, o 2009 m. – 4,5 mln. NOK infrastruktūrai ir techninei pagalbai) (žr. santrauką šio sprendimo 27 punkte pateiktoje lentelėje) ⁽¹⁾.
- (27) Be to, 2007 m. iš dalies pakeitus Švietimo įstatymą, apskričių valdžios institucijoms už prievolę aprūpinti (fizine ir skaitmenine) mokomąja medžiaga kompensuota padidinus Vietos valdžios ir regioninio vystymosi ministerijos (ji nuo 2014 m. sausio 1 d. pervadinta į Vietos valdžios ir modernizavimo ministeriją) skirtą apskrities valdžios institucijų dotacijų schemos sumą ⁽²⁾. Ši kompensacija buvo pagrįsta apskaičiuotomis aprūpinimo visų dalykų mokomąja medžiaga išlaidomis. Kompensacijos sumos apibendrinamos toliau ⁽³⁾:

Metai	2006–2007	2008	2009	2010
Apskričių valdžios institucijoms nemokamai mokomajai medžiagai teikti skirta valstybės dotacija (bendroji)	287 mln. NOK	211 mln. NOK	347 mln. NOK	308 mln. NOK
Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos NDLA projektui skirta dotacija (specialioji)	17 mln. NOK	9 mln. NOK	4,5 mln. NOK ⁽¹⁾	—

⁽¹⁾ Žr. šio sprendimo 31 punktą.

4.3.1. Apskričių valdžios institucijų NDLA projektui teikiamas finansavimas

- (28) Dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos nusprendė dalį šio sprendimo 27 punkte nurodytų bendrosios dotacijos schemos lėšų panaudoti NDLA projektui. Apskričių valdžios institucijų biudžeto asignavimai apibendrinami toliau ⁽⁴⁾:

Metai	2008	2009	2010	2011	2012
Apskričių valdžios institucijų NDLA projektui skirta dotacija ⁽¹⁾	21,1 mln. NOK	34,7 mln. NOK	58,8 mln. NOK ⁽²⁾	57,7 mln. NOK ⁽³⁾	64,9 mln. NOK ⁽⁴⁾
NDLA projektui skirta su nemokama mokomąja medžiaga susijusi apskričių valdžios institucijų biudžetų procentinė dalis ir (arba) suma	10 %	10 %	20 %	355 NOK vienam mokinui	400 NOK vienam mokinui

⁽¹⁾ Skaičius 2010 m. rugsėjo 9 d. pateikė Norvegijos Vyriausybė (dok. Nr. 568942), p. 8.

⁽²⁾ Žr. 2011 m. metinės ataskaitos 5.4.1 punktą (dok. Nr. 672037).

⁽³⁾ Ten pat.

⁽⁴⁾ Žr. 2012 m. metinės ataskaitos 6.1 punktą (dok. Nr. 672038).

- (29) Nors lėšų nukreipimo į NDLA būdas laikui bėgant pakito, pagrindinis finansavimo šaltinis išliko tas pats, t. y. Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos bei Vietos valdžios ir modernizavimo ministerijos skiriamos valstybės dotacijos.
- (30) Iš tikrųjų pirmaisiais veiklos metais dotacijų lėšos NDLA buvo skirtos tiesiai iš Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos (2007 m. 17 mln. NOK). Po to, antraisiais ir trečiaisiais metais, NDLA finansuota tiesiogiai iš valstybės, taip pat iš apskričių valdžios institucijų, kurios NDLA projektui skyrė dalį savo iš valstybės gautų dotacijų.

⁽¹⁾ Žr. 2010 m. rugsėjo 9 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktą informaciją (dok. Nr. 568942), p. 6–8, pirmiausia žr. 6 puslapyje pateiktą lentelę.

⁽²⁾ Žr. Pasiūlymo Stortingui Nr. 1 (2006–2007) „Geltonoji knyga“ biudžeto skyrių adresu <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/regpubl/stprp/20062007/stprp-nr-1-2006-2007-/10/4.html?id=298021>

⁽³⁾ Žr. 2010 m. rugsėjo 9 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktą informaciją (dok. Nr. 568942), p. 6–8, pirmiausia žr. 6 puslapyje pateiktą lentelę.

⁽⁴⁾ Institucijos žiniomis, 2013 ir 2014 m. taikytas asignavimų metodas nepakito.

- (31) 2009 m. Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija padengė tik NDLA techninės pagalbos ir infrastruktūros, t. y. turinio valdymo sistemos plėtojimo ir perkėlimo, išlaidas; jos sudarė 4,5 mln. NOK, nes finansinė atsakomybė už nemokamą mokomąją medžiagą nuo 2009 m. liepos 1 d. perduota apskričių valdžios institucijoms ⁽¹⁾.
- (32) Nuo 2010 m. iki šiol NDLA projektas finansuotas tik apskričių valdžios institucijų biudžetų lėšomis, o šios institucijos naudoja lėšas, gaunamas iš bendrosios dotacijų schemos, kurią valdo Vietos valdžios ir modernizavimo ministerija.

4.3.2. Finansavimo teisinis pagrindas

- (33) Teisinis pagrindas, kuriuo remdamasi Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija išmokėjo lėšas NDLA – parlamento rezoliucija dėl valstybės biudžeto ir Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijai suteikta kompetencija tvirtinti dotacijų prašymus.
- (34) Apskričių valdžios institucijų NDLA projektui skiriamų dotacijų teisinis pagrindas nustatytas dalyvaujančių apskričių valdžios institucijų rezoliucijose dėl biudžeto ⁽²⁾.

4.4. NDLA ĮSTEIGIMAS ⁽³⁾

4.4.1. Ad hoc bendradarbiavimas 2006 m. spalio 15 d. – 2009 m. liepos 1 d.

- (35) Nuo 2006 m. spalio 15 d. ⁽⁴⁾ iki 2009 m. liepos 1 d., NDLA, kol pagal Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnį dar nebuvo oficialiai įsteigta kaip savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo institucija, veikė kaip *ad hoc* bendradarbiavimo institucija.
- (36) Nuo 2006 m. spalio 15 d. iki vasario 15 d. NDLA projekte dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos pirmiausia siekė parengti projekto planą, kurį būtų galima pateikti Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijai, kad jis būtų patvirtintas ir būtų galima gauti finansavimą NDLA. Projekto planą ministerija gavo 2007 m. vasario 16 d.; jis buvo patvirtintas 2007 m. balandžio mėn. ⁽⁵⁾ Tuo metu apskričių valdžios institucijų švietimo vadovų forumas (FFU) ⁽⁶⁾ priėmė su projektu susijusius strateginius sprendimus. Kasdieniam projekto valdymui vadovavo FFU paskirta direktorių taryba, kurią sudarė penki nariai; šie penki nariai taip pat buvo apskričių valdžios institucijų lygmens švietimo direktoriai. Remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija, tarybą sudarė bent po vieną atstovą iš trijų mokymo regionų (t. y. šiaurės regiono, pietvakarių regiono ir rytų regiono) ir FFU vadovas ⁽⁷⁾.
- (37) Be šių penkių tarybos narių, projektą rengė dar keturi skirtingų apskričių valdžios institucijų darbuotojai ⁽⁸⁾. NDLA direktorių taryba rėmėsi sutartu įgaliojimu, kurį nustatė dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos ir kuriame nustatyti du konkretūs tikslai ⁽⁹⁾:
- i) įsteigti organizaciją, kuri galėtų teikti nemokamą skaitmeninę mokomąją medžiagą, siekdamą ilgalaikio tikslo – atsižvelgti į kiekvieno vidurinės mokyklos dalyko ir dalykų sričių poreikius;
  - ii) iki 2007 m. rudens pateikti vidurinėms mokykloms dvių konkrečių dalykų – norvegų kalbos ir gamtos mokslų (antrosios pakopos) – skaitmeninę mokomąją medžiagą.

⁽¹⁾ Žr. skundo 15 priedą (dok. Nr. 553808) – Sognės ir Fjurdanės apskrities valdžios institucijos Švietimo ir mokymo departamento administracijos vadovo parengtą dokumentą, žr. skyrių „Finansavimas ir plėtra“, p. 7.

⁽²⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų atsakymus (dok. Nr. 703980 ir 703991) ir 5–22 priedus (dok. Nr. 703987).

⁽³⁾ ELPA teismas atkreipė dėmesį į tai, kad NDLA įstatuose nustatyta oficialaus bendradarbiavimo įsigaliojimo data – 2009 m. liepos 1 d. (Sprendimas *Den norske Forleggerforening* (E-1/12 (nurodyta pirmiau), 115 punktas). Kartu ELPA teismas atkreipė dėmesį į tai, kad Norvegijos valdžios institucijų rašte nurodyta savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo įsigaliojimo data – 2010 m. sausio 1 d. (ELPA teismas remiasi 2010 m. rugsėjo 9 d. Norvegijos pateikta informacija, p. 3). Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir į tai, kad NDLA kaip *ad hoc* bendradarbiavimo institucija jau veikė dar prieš ją įsteigiant oficialiai, ELPA teismas nustatė, kad Institucija turėjo išnagrinėti NDLA organizacijos ir teisinio statuso pokyčių poveikį jos sprendimų priėmimo procesui ir finansavimo šaltiniams. Be to, ELPA teismas nustatė, kad Institucija turėjo išnagrinėti, kaip NDLA organizacija ir teisinis statusas kito laikui bėgant (Sprendimas *Den norske Forleggerforening* (E-1/12 (nurodyta pirmiau), 117 punktas).

⁽⁴⁾ 18 apskričių valdžios institucijų prašymo skirti dotaciją data.

⁽⁵⁾ Žr. skundo 11 priedą – 2007 m. vasario 16 d. NDLA projekto planą (dok. Nr. 553952), p. 14.

⁽⁶⁾ Norv. *Forum for fylkesutdanningssejfer*.

⁽⁷⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštą (dok. Nr. 703991), p. 7.

⁽⁸⁾ 2013 m. gegužės 6 d. Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija (dok. Nr. 672024).

⁽⁹⁾ NDLA projekto planas, 2.2 poskyrio pirma ir antra įtraukos.

- (38) Kaip reikalavo Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija, kad būtų galima gauti valstybės finansavimą, už projektą turėjo būti atsakingas juridinis asmuo. Atsižvelgiant į šį prašymą, atsakingu juridiniu asmeniu paskirta Hordalando apskrities valdžios institucija. Tai patvirtinta 2007 m. spalio 16 d. Hordalando apskrities valdžios institucijos sprendimu ⁽¹⁾ ir tam pritarė kitų dalyvaujančių valdžios institucijų tarybos.
- (39) 2008 ir 2009 m. dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos svarstė, kaip NDLA turėtų būti organizuojama ateityje. Siekta išforminti susitarimą, kuo mažiau keičiant esamą bendradarbiavimą ⁽²⁾. Galiausiai visų apskričių valdžios institucijų tarybos priėmė vienodus nutarimus, kuriais apskričių valdžios institucijos įgaliotos dalyvauti savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo projekte pagal Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnį. Nutarimuose nurodyta, kad NDLA tikslas – įsigyti, rengti ir platinti visų Norvegijos vidurinėse mokyklose mokomų dalykų skaitmeninę mokomąją medžiagą. Apskričių valdžios institucijos nusprendė, kad bendradarbiavimo institucija neturėtų būti atskiras juridinis asmuo – tai matyti iš NDLA įstatų ⁽³⁾. 2009 m. liepos 1 d. NDLA oficialiai įsteigta kaip savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo institucija; ši data nurodyta NDLA įstatuose. Norvegijos valdžios institucijos patvirtino, kad ši data yra tikroji įsteigimo data ⁽⁴⁾. Remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija, 2012 m. įstatai buvo šiek tiek iš dalies pakeisti ⁽⁵⁾. Šiuo pakeitimu šio sprendimo 52 punkte nurodyta NDLA kompetencijos sritis nepakeista.

4.4.2. Savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimas. Stebėtojų taryba ir valdančioji taryba

- (40) Pagal įstatus FFU vykdo stebėtojų tarybos funkcijas ⁽⁶⁾, taigi, lieka atsakingas už bendrąjį valdymą, kaip ir *ad hoc* bendradarbiavimo etapu. Iš dalies pakeistame 2012 m. įstatų tekste nuoroda į FFU pašalinta, bet stebėtojų tarybos sudėtis ir funkcija nepakito. Tai atitinka savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo tikslą ir struktūrą, pagal kuriuos visoms dalyvaujančioms apskričių valdžios institucijoms turi būti atstovaujama aukščiausiojo sprendimus priimančio organo lygmeniu ⁽⁷⁾.
- (41) Pagal įstatus valdančiąją tarybą sudaro penki nariai, įskaitant bent po vieną atstovą iš kiekvieno mokymo regiono (t. y. šiaurės regiono, pietvakarių regiono ir rytų regiono), taigi jos sudėtis buvo tokia pat, kaip ir *ad hoc* bendradarbiavimo etapu ⁽⁸⁾.
- (42) Pagal įstatus ⁽⁹⁾ valdančiosios tarybos funkcija – užtikrinti, kad NDLA galėtų vykdyti įstatuose nustatytas pareigas, t. y. užtikrinti, kad 1) skaitmeninę mokomąją medžiagą naudotojai galėtų gauti nemokamai, 2) vidurinėse mokyklose būtų bendradarbiaujama ir vykdomi mainai, 3) mokytojai ir mokiniai aktyviai dalyvautų mokymo ir mokymosi veikloje, 4) šalies akademinės įstaigos ir tinklai skatintų rengti pažangią skaitmeninę mokomąją medžiagą ir 5) būtų galima naudotis mokinių ir mokytojų poreikius atitinkančia medžiaga ir paslaugomis.
- (43) Nors valdančioji taryba turi įgaliojimą prisiimti finansinius įsipareigojimus dalyvių vardu, įstatuose aiškiai nurodyta, kad valdančioji taryba jai suteiktus įgaliojimus vykdo tik remdamasi stebėtojų tarybos sprendimais dėl įgaliojimų suteikimo; stebėtojų taryba tai pat gali teikti nurodymus valdančiajai tarybai ir panaikinti jos sprendimus. Iš dalies pakeistame 2012 m. įstatų tekste įgaliojimas prisiimti finansinius įsipareigojimus NDLA dalyvaujančių narių vardu yra numanomas, tačiau valdančios tarybos veikimas nepakito. Bet kuriuo atveju šie finansiniai įsipareigojimai yra ribojami biudžetu, kurį dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos nutaria skirti NDLA. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad visus NDLA finansinius sandorius vykdo Hordalando apskrities valdžios institucija ir apskrities pirkimų skyrius BTV (daugiau informacijos pateikta šio sprendimo 54 punkte). Be to, įstatuose nurodyta, kad nei valdančioji taryba, nei stebėtojų taryba negali sudaryti kredito susitarimų arba suteikti garantijų savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo narių vardu. Šiuo atžvilgiu Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad naujų finansinių įsipareigojimų apskričių valdžios institucijoms praktiškai nenumato nei stebėtojų taryba, nei valdančioji taryba, nei administracija.

⁽¹⁾ Priimtame sprendime nustatyta: „Hordalando apskrities valdžios institucija yra teisiškai atsakinga už NDLA kitų projekte dalyvaujančių apskričių valdžios institucijų vardu“ (neoficialus vertimas).

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 6 d. Norvegijos valdžios institucijų raštas (dok. Nr. 672024), p. 6, nuo antros iki paskutinės pastraipos.

⁽³⁾ Įstatai, žr. skundo 10 priedą (dok. Nr. 553953); juose patvirtinta, kad įsigaliojimo data buvo 2009 m. liepos 1 d.

⁽⁴⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštą (dok. Nr. 703991).

⁽⁵⁾ 2012 m. iš dalies pakeisti įstatai (žr. dok. Nr. 703991 ir 709565). Hordalandas buvo pirmoji apskritis, patvirtinusi iš dalies pakeistus įstatus 2012 m. sausio 16 d., o Estfoldas – paskutinioji apskritis, patvirtinusi pakeitimus 2012 m. spalio 25 d.; žr. 2014 m. birželio 2 d. Norvegijos valdžios institucijų el. laišką (dok. Nr. 709742).

⁽⁶⁾ Norv. *representantskapet* (2012 m. įstatų redakcijoje – *Styret*).

⁽⁷⁾ Žr. 2012 m. kovo 8 d. Jano Fridthjofa Berno parašytą teisinio komentaro 327 pastabą dėl Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnio, *Gyldeudals rettsdata*.

⁽⁸⁾ Norv. *Driftsstyret* (2012 m. įstatų redakcijoje – *Arbeidsutvalg*).

⁽⁹⁾ Daugiau informacijos NDLA finansų ir biudžeto klausimais pateikta šio sprendimo 51 punkte.

4.4.3. **Apskričių valdžios institucijų sprendimai, kuriais patvirtinamas savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimas**

- (44) 2009 m. 18 skirtingų apskričių valdžios institucijų priėmė sprendimus patvirtinti susitarimą ir įstatus, pagal kuriuos įsteigiama NDLA kaip savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo institucija. Šiuos sprendimus apskričių valdžios institucijos priėmė skirtingu metu, bet didžioji valdžios institucijų dauguma juos priėmė iki 2009 m. liepos 1 d. – datos, kurią apskričių valdžios institucijos nusprendė nustatyti kaip bendradarbiavimo įsigaliojimo datą ⁽¹⁾.
- (45) Norvegijos valdžios institucijos nurodė, kad NDLA bendradarbiavimo projekte nuo *ad hoc* bendradarbiavimo etapo dalyvavo visos 18 apskričių valdžios institucijų (išskyrus Akešhio apskrities valdžios instituciją, kuri iš projekto pasitraukė ir vėl prie jo prisijungė, žr. šio sprendimo 24 punktą) ir kad oficialus bendradarbiavimas prasidėjo 2009 m. liepos 1 d.
- (46) Pirmasis NDLA tarybos posėdis įvyko 2009 m. rugpjūčio 11 d. ⁽²⁾

4.5. NDLA BIUDŽETAS IR PREKIŲ ARBA PASLAUGŲ ĮSIGIJIMAS

- (47) Dėl NDLA finansavimo dydžio kiekvienais konkrečiais metais galiausiai sprendžia dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos. Šis sprendimas grindžiamas NDLA valdančiosios tarybos rekomendacija, kurioje nurodoma tarybos nuomonė dėl finansavimo dydžio, bet apskričių valdžios institucijoms ši rekomendacija nėra teisiškai privaloma. Svarbiausias finansavimo tikslas ⁽³⁾ – sudaryti NDLA sąlygas pasiekti nurodytus tikslus, t. y. įsigyti, rengti ir platinti visų vidurinėse mokyklose, kurioms Norvegijoje taikomi Švietimo įstatyme nustatyti teisiniai įpareigojimai, mokomų dalykų skaitmeninę mokomąją medžiagą.
- (48) Taip pat pažymėtina, kad NDLA negali savo nuožiūra imti mokesčių už savo paslaugas iš apskričių valdžios institucijų, valstybinių arba privačių klientų. Konkrečiai tariant, organizacijai NDLA mokamas įmokas vienašališkai nustato apskričių valdžios institucijos; NDLA neturi galimybės derėtis dėl šių įmokų sumos. Valdančiajai tarybai norint plėsti NDLA veiklą ir todėl didinti biudžetą, šį klausimą reikia pateikti stebėtojų tarybai patvirtinti. Stebėtojų tarybai nusprendus pritarti biudžeto didinimui, klausimas perduodamas apskričių taryboms ⁽⁴⁾, kad jos jį galutinai patvirtintų.
- (49) Siekdama užtikrinti, kad viešuosius konkursus NDLA rengtų visapusiškai laikydamosi Viešųjų pirkimų įstatymo ⁽⁵⁾, NDLA parengė viešųjų konkursų strategiją ⁽⁶⁾. Remiantis iš Norvegijos valdžios institucijų gauta informacija, viena iš pagrindinių NDLA funkcijų buvo vadovauti naujos skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimui taikant viešųjų pirkimų procedūrą. Sprendimas taikyti viešųjų pirkimų procedūrą ribojamas NDLA bendraisiais tikslais ir biudžetu. Atsižvelgdama į šiuos apribojimus, NDLA gali savo nuožiūra spręsti dėl konkurso turinio ⁽⁷⁾.
- (50) Nuo 2007 m. NDLA Hordalando apskrities valdžios institucijos pagalba surengė devynis didelius viešuosius konkursus ⁽⁸⁾. Jie buvo susiję su skaitmenine mokomąja medžiaga ir buvo surengti, pvz., siekiant įsigyti galutinių produktų ir elementų, įgyti teisę naudotis vaizdais, vaizdo įrašais ir susijusiomis pagalbiniomis paslaugomis.
- (51) Kaip nurodyta pirmiau, į NDLA vadovybės kompetencijos sritį patenka finansinių įpareigojimų dalyvaujančioms apskričių valdžios institucijoms nustatymas. Norvegijos institucijų teigimu, šia nuostata siekta aiškiai nurodyti, kad NDLA taryba buvo kompetentinga sudaryti susitarimus su kitomis šalimis. Šiuo tikslu valdančioji taryba turėjo turėti galimybę nustatyti įpareigojimus bendradarbiavime dalyvaujančioms apskričių valdžios institucijoms, nes tokiu atveju apskričių valdžios institucijos privalėtų naudoti organizacijai NDLA skirtas lėšas atsižvelgdamos į NDLA tikslus ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų atsakymą (dok. Nr. 703980 ir 703991) ir 5–22 priedus (dok. Nr. 703987). 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos atsakyme (dok. Nr. 703991) nurodyta, kad atitinkamuose dviejų apskričių – Sognės ir Fjurdanės bei Telemarko – valdžios institucijų nutarimuose klaidingai nurodyta 2010 m. sausio 1 d. data. Norvegijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad dėl praktinių priežasčių net Trumso apskrities valdžios institucija savo sprendime nurodo, kad bendradarbiavimas įsigalioja 2010 m. sausio 1 d., tiksliai data turėjo būti 2009 m. liepos 1 d.

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 6 d. Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija (dok. Nr. 672024).

⁽³⁾ NDLA finansavimo šaltinis išsamiai aprašytas šio sprendimo 4.3 skirsnyje.

⁽⁴⁾ Norv. *fylkestinget*.

⁽⁵⁾ LOV-1999-07-16-69 (norv. *Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)*).

⁽⁶⁾ Žr. 2011 m. kovo 7 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktą informaciją (dok. Nr. 589528), p. 54.

⁽⁷⁾ Ši ribota kasdienės NDLA veiklos autonomija išsamiau nagrinėjama šio sprendimo vertinimo skirsnyje.

⁽⁸⁾ Hordalando apskrities valdžios institucija visų dalyvaujančių apskričių valdžios institucijų vardu veikia kaip juridinis asmuo, atsakingas už sutarčių pasirašymą.

⁽⁹⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos atsakymą (dok. Nr. 703991).

- (52) Kaip nurodyta šio sprendimo 39 punkte, 2012 m. įstatai iš buvo dalies pakeisti. Vis dėlto vienintelis reikšmingas pakeitimas susijęs tik su vykdomojo direktoriaus pareigomis; jos apibrėžtos aiškiau, pirmiausiai aiškiau apibrėžti jo įgaliojimui taikomi apribojimai. Taigi apskritai dėl įstatų pakeitimų Institucijos atliktas NDLA autonomijos vertinimas nesikeičia, nes pakeitimais NDLA įgaliojimas iš esmės nepakeistas. Norvegijos valdžios institucijos taip pat nurodė, kad įstatų pakeitimais tiksliau aprašyta NDLA kompetencija ⁽¹⁾.

4.6. NDLA PERSONALAS IR ADMINISTRACIJA

- (53) NDLA darbuotojų neturi. Dažniausiai NDLA užduotis vykdančias personalas yra sutartiniais darbo santykiais susaistytas su viena iš dalyvaujančių apskričių institucijų. Kitas užduotis vykdo išorės konsultantai, kurie, remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija, yra viešuosius konkursus laimėjusių įmonių darbuotojai. Redakcinio personalo nariai samdomi iš apskričių valdžios institucijų arba juos įdarbina NDLA paslaugas teikiantys rangovai. Redakcinio personalo nariai iš apskričių valdžios institucijų samdomi keleriems metams dirbti ne visą darbo laiką. Tai yra, jie vis dar yra apskričių valdžios institucijų darbuotojai, bet už laiką, praleistą vykdančiam NDLA užduotis, mokama iš NDLA biudžeto. Su kitais redakcinio personalo nariais susijusios išlaidos įtrauktos į mokesčius, kuriuos NDLA moka konkurso tvarka atrinktiems paslaugas teikiantiems rangovams. Valdybos darbuotojai yra pasamdyti iš apskričių valdžios institucijų neterminuotam laikotarpiui, taigi sutartiniai darbo santykiai su NDLA jų nesaisto.
- (54) Išlaidas, kurias apskričių valdžios institucijos patiria dėl naudojimosi jų išteklių, NDLA paprastai kompensuoja tris kartus per metus (t. y. padengia atlyginimus, kelionės išlaidas ir pan.). Kompensacijų mokėjimui vadovauja Hordalando apskrities valdžios institucija. Be to, nuo projekto etapo pradžios, vykdydama visą su paslaugų pirkimu rinkoje susijusių viešųjų pirkimų veiklą, NDLA naudoja apskrities pirkimų skyriaus BTV ⁽²⁾ paslaugomis. Prie NDLA įsigytų paslaugų priskiriamos visos NDLA skaitmeninio mokymosi svetainės techninio administravimo, paraiškų valdymo, paslaugų centro ir plėtojimo paslaugos ⁽³⁾. Nėra įrodymų, kad įsigydama paslaugas NDLA būtų viršijusi savo biudžetą arba kad NDLA būtų įsigijusi paslaugų arba prekių, nepatenkančių į jos įgaliojimų taikymo sritį.

5. PASTABOS DĖL SPRENDIMO PRADĖTI PROCEDŪRA

5.1. SKUNDO PATEIKĖJA

- (55) NLA pastabas būtų galima apibendrinti taip:

- pirma, netinkamai apibrėžta su NDLA paslaugomis susijusių įsipareigojimų taikymo sritis;
- antra, neaiški NDLA finansavimo sistema ir struktūra, todėl iš NDLA sąskaitų nematyti kryžminio apskričių valdžios institucijų subsidijavimo;
- trečia, NDLA jau padarė didelės nepataisomos žalos Norvegijoje veikiančioms leidėjams, daugiausia dėl to, kad apskričių valdžios institucijos paskiria viešuosius valstybinius išteklius NDLA ir dėl to, kaip įtariama, ribojamos mokyklų galimybės įsigyti kokybiškos mokomosios medžiagos iš leidėjų;
- ketvirta, tvirtinama, kad NDLA projekte nedalyvaujančioms (Oslo ir Akešhiuso) apskričių ⁽⁴⁾ valdžios institucijoms dėl mažėjančio leidyklų gebėjimo konkuruoti kyla pavojus gauti prastesnės kokybės mokomąją medžiagą. NLA nurodo atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) mokslinį tyrimą, kurį atlikus nustatyta, kad „Vyriausybės finansuojamomis AŠI programomis gali būti mažinamas mokytojų ir besimokančiųjų pasirinkimas, nes jomis silpninamas privačiojo sektoriaus paslaugų teikėjų gebėjimas konkuruoti, taigi turėti pasitikėjimo investuoti, todėl šie teikėjai pamažu traukiasi iš rinkos“ (žr. iš Tarptautinės leidyklų asociacijos gautą trečiosios šalies pastabą).

- (56) NLA prieštarauja Institucijos sprendime Nr. 136/13/COL pateiktam preliminariam įvertinimui ir išvadoms, kuriose Institucija nurodo, kad NDLA neatitinka įmonės kriterijų ir todėl jai valstybės pagalbos taisyklės netaikomos.

⁽¹⁾ Remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija (dok. Nr. 703991 ir 709565), 2012 m. įstatai šiek tiek iš dalies pakeisti.

⁽²⁾ Norv. „Buskerud, Telemark, og Vestfold-innkjøp“.

⁽³⁾ Žr. 2011 m. kovo 4 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktą informaciją (dok. Nr. 672032), pridėtą prie pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą.

⁽⁴⁾ Informacijos pateikimo metu Akešhiuso apskrities valdžios institucija dar nebuvo iš naujo prisijungusi prie NDLA.

- (57) NLA tvirtina, kad mokomosios medžiagos viešiesiems pirkimams skirtų apskričių valdžios institucijų biudžetų sumažėjimas yra tiesiogiai susijęs su NDLA įsteigimu. NLA nuomone, jiems sumažėjus, sumažėjo rinkos dydis; tai matyti iš sumažėjusios vidurinėms mokykloms parduotų knygų bendrosios apyvartos (2008 m. 392 mln. NOK, o 2010–2012 m. – 255–264 mln. NOK). NLA teigimu, iš šių skaičių aišku, kad ši rinka veikė jau bent prieš įsteigiant NDLA. Be to, nurodyma Institucijos gairių dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VESP) teikimą⁽¹⁾ 13 dalį, NLA tvirtina, kad, nepaisant „[vidaus produkcijos] rinkos uždarymo, ekonominė veikla vykdoma, jei kiti ūkio subjektai nori ir gali teikti paslaugą“ ir kad, atsižvelgiant į tai, jog NDLA yra ne pelno organizacija, ji vis tiek vertinama kaip įmonė, jei „jos teikiamos paslaugos konkuruoja su kitų pelno siekiančių ekonominės veiklos vykdytojų paslaugomis“⁽²⁾.
- (58) *Altmark*⁽³⁾ kriterijų vertinimo atžvilgiu NLA tvirtina, kad jie yra neįvykdyti, nes NDLA, kaip tvirtinama, veikia labai neveiksmingai.
- (59) Taip pat tvirtinama, kad NDLA negamina tokio produkto, kuris rinkoje būtų negaminamas – šį produktą rinkoje jau galima įsigyti. NLA nurodo Institucijos gairių dėl VESP 13 dalį, kurioje nurodyta, kad „ELPA valstybės negali priskirti konkrečių viešųjų paslaugų išpareigojimų paslaugoms, kurias <...> jau teikia <...> įprastomis rinkos sąlygomis veikiančios įmonės“.
- (60) Galiausiai kritikuojama, kad NDLA, vertinamai kaip VESP teikėja, trūksta skaidrumo. Šiuo atžvilgiu NLA nurodo Skaidrumo direktyvoje 2006/111/EB⁽⁴⁾ išdėstytas sąlygas, kurių, kaip tvirtinama, NDLA neįvykdė.

5.2. KITOS TREČIOSIOS ŠALYS

- (61) Institucija gavo pastabų iš 11 suinteresuotųjų trečiųjų šalių, būtent iš: *Associação Portuguesa de Editores e Livrários* (port. APEL), Europos leidėjų federacijos (FEP), Lenkijos knygų rūmų, Prancūzijos leidėjų asociacijos, Slovėnijos prekybos ir pramonės rūmų, Danijos leidėjų asociacijos, Jungtinės Karalystės leidėjų asociacijos, Tarptautinės leidėjų asociacijos (IPA), Belgijos leidėjų asociacijos (ADEB), Serbijos leidėjų ir knygų pardavėjų asociacijos ir Švedijos mokomosios literatūros leidėjų asociacijos.
- (62) Visos trečiosios šalys tvirtina, kad tokiam valstybiniam subjektui, kaip NDLA, rengiant ir teikiant nemokamus skaitmeninius išteklius susidaro nesąžininga valstybės lėšomis subsidijuojama konkurencija ir kad šį subsidijavimą reikėtų laikyti neteisėta pagalba.
- (63) FEP ir IPA pateikė išsamesnių pastabų; jas galima apibendrinti taip:
- dėl nesąžiningos konkurencijos, kuri susidaro dėl NDLA teikiamos pagalbos, labai mažėja privačiojo sektoriaus leidėjų galimybės toliau teikti kokybiškų išteklių šiai rinkai; tokia nesąžininga konkurencija neigiamai veiks Norvegijos švietimo sistemą ir turės žalingą poveikį mokytojų ir mokinių veiklos rezultatams;
  - valstybės lėšų paskirstymo strategija būtų veiksmingiausia, jei būtų ne įgyvendinama tiekėjui teikiama subsidija, skirta nemokamai nekonkurencingai medžiagai (kaip NDLA atveju), bet būtų atsižvelgiama į paklausą (mokyklų biudžetą); pastaruoju atveju mokytojai turi lėšų, kuriomis naudodamiesi gali laisvai rinktis iš įvairių kokybiškų išteklių, įskaitant AŠI ir specialistų skelbiamą medžiagą.

⁽¹⁾ OL L 161, 2013 6 13, p. 12, ir EEE priedas Nr. 34, 2013 6 13, p. 1.

⁽²⁾ 2008 m. liepos 1 d. Sprendimas byloje C-49/07, MOTOE, Rink. 2008, p. I-4863, 27 punktą.

⁽³⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimas byloje C-280/00, *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, Rink. 2003, p. I-7747.

⁽⁴⁾ Skaidrumo direktyva (2006 m. lapkričio 16 d. Komisijos direktyva 2006/111/EB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse (OL L 318, 2006 11 17, p. 17), įtraukta į EEE susitarimo XV priedo 1a punktą (OL L 266, 2007 10 11, p. 15) ir EEE priedas Nr. 48, 2007 10 11, p. 12, įsigaliojimo data 2007 6 9).

6. NORVEGIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

- (64) Norvegijos valdžios institucijų nuomone, valstybinių vidurinių mokyklų aprūpinimo nemokama medžiaga finansavimo negalima laikyti valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnyje. Norvegijos valdžios institucijos pabrėžia tai, kad NDLA mokomąją medžiagą pirmiausia išigyja taikydama rinkoje viešųjų pirkimų procedūras. Tik negalėdama išigyti pakankamos kokybės medžiagos NDLA, bendradarbiaudama su mokytojais ir apskričių valdžios institucijomis, ją rengia pati.

II. VERTINIMAS

1. VALSTYBĖS PAGALBOS BUVIMAS

- (65) Pagal EEE 61 straipsnio 1 dalį „[i]šskyrus tuos atvejus, kai šis Susitarimas nustato kitaip, EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš jų valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su šiuo Susitarimu, kai ji daro poveikį Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekybai“.

1.1. EKONOMINĖ VEIKLA

- (66) Iš to, kas išdėstyta pirmiau, matyti, kad valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik įmonėms teikiams pranašumams. Prieš nagrinėjant, ar šiuo atveju įvykdytos valstybės pagalbos sąlygos, pirmiausia būtina išnagrinėti, ar NDLA atitinka įmonės, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, kriterijus. Jei ji jų neatitinka, NDLA suteikta pagalba į EEE 61 straipsnio 1 dalies taikymo sritį nepatenka.
- (67) Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, sąvoka „įmonė“ apima „<...> bet kuri ūkinę veiklą vykdančių subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar finansavimo būdus“⁽¹⁾.
- (68) Institucija atkreipia dėmesį į tai, kad NDLA institucijoje iš esmės bendradarbiauja įvairios apskričių valdžios institucijos. Taigi valstybės lėšų gavėjas yra ne pati NDLA, bet pavienės NDLA projekte dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos. Vis dėlto, kaip nurodyta pirmiau, bet kuris subjektas gali būti įmonė, kaip apibrėžta valstybės pagalbos taisyklėse, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ir finansavimo būdą. Todėl svarbiausia, ar atitinkamą veiklą galima laikyti ekonomine. Kaip nurodyta šio sprendimo II skirsnio 1.1.2 dalyje, Institucija nagrinėjo, ar NDLA statuso pokytis – iš *ad hoc* bendradarbiavimo institucijos ją įsteigus į oficialią savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją nuo 2009 m. liepos 1 d. – turėjo poveikį NDLA veiklos klasifikacijai. Institucija padarė išvadą, kad statuso pokytis poveikio neturėjo, nes, pasikeitus NDLA statusui, NDLA sprendimų priėmimas, finansavimas arba autonomija iš esmės nepakito.
- (69) NDLA išigyja, rengia ir skelbia skaitmeninę mokomąją medžiagą. Skundo pateikėja tvirtina, kad ši veikla yra ekonominė. Šiuo atžvilgiu skundo pateikėja pabrėžia, kad iki šiol skaitmeninę mokomąją medžiagą rengė ir skelbė privatūs teikėjai. Skundo pateikėja tikina, kad pati rengdama ir skelbdama skaitmeninę mokomąją medžiagą NDLA pradėjo tiesiogiai konkuruoti su šiais privačiais teikėjais.
- (70) Institucija pažymi, kad ekonominė veikla yra prekių ir paslaugų teikimo rinkoje veikla⁽²⁾. Gali būti, kad tam tikros rinkos buvimą lemia tai, kaip ji yra organizuojama atitinkamoje valstybėje narėje⁽³⁾, todėl konkrečios veiklos priskyrimas prie ekonominės laikui bėgant gali kisti. Institucija pripažįsta, kad, vykdydamos ekonominę veiklą, skaitmeninę mokomąją medžiagą teikia kelios įmonės.
- (71) Vis dėlto, remiantis ELPA teismo sprendimu byloje *Private Barneholders Landsforbund*⁽⁴⁾, galima daryti išvadą, kad, nepaisant to, kad privatūs veiklos vykdytojai gali vykdyti veiklą kaip ekonominę, ją taip pat gali vykdyti valstybė kaip neekonominę veiklą. Byloje *Private Barneholders Landsforbund* ELPA teismas turėjo įvertinti, ar Norvegijos

⁽¹⁾ 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimas byloje C-41/90, *Höfner ir Elser*, Rink. 1991, p. I-1979, 21 punktas.

⁽²⁾ 1998 m. birželio 18 d. Sprendimas byloje C-35/96, *Komisija prieš Italiją (CNSD)*, Rink. 1998, p. I-3851, 36 punktas.

⁽³⁾ 1993 m. vasario 17 d. Sprendimas sujungtose bylose C-159/91 ir C-160/91, *Poucet ir Pistre*, Rink. 1993, p. I-637.

⁽⁴⁾ 2008 m. vasario 21 d. Sprendimas byloje E-05/7, *Private Barneholders Landsforbund*, ELPA teismo rink. 2008, 64 punktas.

savivaldybių vaikų darželių valdymas yra ekonominė veikla. Skundo pateikėja šioje byloje tikino, kad vienintelis svarbus klausimas šiuo atžvilgiu buvo „<...> ar savivaldybės konkrečioje rinkoje teikia paslaugas, kurias bent iš esmės galėtų teikti privatūs rinkos dalyviai, siekdami pelno“.

- (72) Vis dėlto savo sprendime ELPA teismas nurodė, kad „[v]ertinant viešojo subjekto vykdomos veiklos pobūdį valstybės pagalbos taisyklių atžvilgiu negali būti svarbu, ar veiklą iš esmės gali vykdyti privatus veiklos vykdytojas. Pagal tokią aiškinimą iš esmės jokia valstybės veikla nebūtų susijusi su valstybinių įgaliojimų vykdymu pagal ekonominės veiklos sąvoką“⁽¹⁾. Iš tikrųjų taip aiškinant būtų netinkamai apribojama valstybių laisvė teikti savo visuomenei tam tikras paslaugas. Ne vienoje byloje pripažinta, kad panašią veiklą galima vykdyti ir kaip neekonominę, ir kaip ekonominę; valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik pastarajai. Tai pripažino Europos teismai bylose, susijusiose su sveikatos priežiūros sistemomis (pvz., privačiu ir valstybiniu sveikatos draudimu⁽²⁾), pensijų fondų sistemomis (pvz., privačiais ir valstybiniais pensijų fondais⁽³⁾) ir švietimo sektoriumi (pvz., privačiais ir valstybiniais vaikų darželiais⁽⁴⁾).
- (73) Sprendime *Private Barnehagers Landsforbund*⁽⁵⁾ ELPA teismas toliau aiškino, kad, siekiant nustatyti, ar konkreti veikla yra ekonominė, su valstybės pagalba susijusiose bylose galima taikyti Teisingumo Teismo sprendime *Humbel*⁽⁶⁾ pateiktus argumentus, susijusius su paslaugų kaip pagrindinių laisvių sąvoka.
- (74) Konkrečiai švietimo ir mokslinių tyrimų srityje Europos teismai nusprendė, kad tam tikrų viešojo švietimo sistemą sudarančių ir iš viešojo biudžeto finansuojamų įstaigų teikiamų paslaugų teikimas neatitinka paslaugų teikimo kriterijų pagal EB 50 straipsnį (dabar SESV 57 straipsnis). Sprendime *Komisija prieš Vokietiją*⁽⁷⁾, konkrečiai grindžiamame sprendimu *Humbel*, Teisingumo Teismas nusprendė, kad „nustatydamą ir išlaikydama tokią viešojo švietimo sistemą, kuri paprastai finansuojama iš viešojo biudžeto, <...> valstybė neketina versti veiklą už užmokesčių, o atlieka socialinę, kultūrinę ir švietimo funkciją savo visuomenės atžvilgiu“⁽⁸⁾.
- (75) Iš dalies pakeitusi Švietimo įstatymą (žr. šio sprendimo 20 punktą), Norvegijos valstybė nusprendė, kad mokomoji medžiaga, įskaitant skaitmeninę mokomąją medžiagą, mokiniams bus teikiama nemokamai. Ši nauja nuostata yra neatsiejama viešojo švietimo sistemos dalis. Taigi klausimas, į kurį reikia atsakyti, yra susijęs su šios nuostatos įgyvendinimu praktiškai, todėl tai, ar nagrinėjama veikla yra ekonominė, lems i) jos tikslas ir ii) jos vykdymo būdas.

1.1.1. Tikslas

- (76) Įsteigdamą ir išlaikydama atitinkamą subjektą valstybė negali siekti vykdyti pelningos veiklos, bet turi vykdyti savo įgaliojimus, siekdama atlikti savo funkcijas visuomenės naudai⁽⁹⁾. Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, į kurią taip pat atsižvelgiama priimant Europos Komisijos sprendimus, valstybė, kurdamą ir išlaikydama nacionalinę švietimo sistemą, atlieka socialinę, kultūrinę ir švietimo funkciją savo visuomenės naudai⁽⁹⁾. Šiuo atžvilgiu Norvegijos Vyriausybė, įgyvendindama 2006 m. švietimo reformą, nusprendė, kad valstybė teiks mokomąją medžiagą nemokamai, o visų apskričių, išskyrus Oslo, valdžios institucijos nusprendė vykdyti prievolę kaupdamos išteklius įsteigtoje NDLA. Kaip nurodė Norvegijos valdžios institucijos, NDLA tikslas yra teikti skaitmeninę mokomąją medžiagą. Kad galėtų vykdyti šią prievolę, NDLA pirmiausia siekia įsigyti mokomąją medžiagą rinkoje viešųjų pirkimų tvarka. Jei NDLA negali įsigyti tinkamos medžiagos, ji ją rengia glaudžiai bendradarbiaudama su mokytojais ir dalyvaujančiomis apskričių valdžios institucijomis⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Ten pat, 80 punktas.

⁽²⁾ 1993 m. vasario 17 d. Sprendimas byloje C-160/91 *Poucet*, Rink. 1993, p. I-637.

⁽³⁾ 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas byloje C-180/98, *Pavlov*, Rink. 2000, p. I-6497.

⁽⁴⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-05/7, *Private Barnehagers Landsforbund*.

⁽⁵⁾ 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas byloje 263/86, *Humbel*, Rink. 1988, p. 5383 14–21 punktai.

⁽⁶⁾ 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas byloje C-318/05, *Komisija prieš Vokietiją*, Rink. 2007, p. I-6957.

⁽⁷⁾ Ten pat, 68 punktas.

⁽⁸⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje 263/86, *Humbel*, 18 punktas.

⁽⁹⁾ Ten pat, 18 punktas; 2008 m. vasario 21 d. Sprendimas byloje E-5/07, *Private Barnehagers Landsforbund*, ELPA teismo rink. 2008, p. 64, 82 punktas); Komisijos sprendimas Nr. 118/2000 *Prancūzija. Pagalba profesionaliems sporto klubams* (OL C 333, 2001 11 28, p. 6).

⁽¹⁰⁾ Žr. 2013 m. lapkričio 29 d. Norvegijos valdžios institucijų raštą (dok. Nr. 691769).

- (77) Skundo pateikėja teigia, kad, remiantis sprendimais *Humbel* ir *Private Barnehagers Landsforbund*, galima daryti išvadą, jog šiuose sprendimuose nagrinėjama veikla (t. y. kursų rengimas ir vietų darželiuose teikimas) patenka į viešojo švietimo sistemos taikymo sritį, o kita veikla (pvz., skaitmeninės mokomosios medžiagos įsigijimas, rengimas ir teikimas) į ją nepatenka, pirmiausia, jei tokios veiklos rinka jau buvo susiformavusi prieš valstybei pradėdant vykdyti šią veiklą.
- (78) Vis dėlto Institucija nemato jokių požymių, kad Teisingumo Teismas arba ELPA teismas būtų ketinę apriboti į viešojo švietimo sistemos taikymo sritį patenkančią veiklą taip, kaip mano skundo pateikėja (t. y. faktiniu mokymu ir vaikų darželių paslaugų teikimu). Priešingai – Institucija atkreipia dėmesį į tai, kad paprastai ELPA valstybės turi daug galimybių pasirinkti veiklą, kurią jos ketina teikti savo visuomenei vykdydamos socialinę, kultūrinę ir švietimo politiką ⁽¹⁾.
- (79) Institucija pažymi, kad mokomosios medžiagos įsigijimas, rengimas ir teikimas yra susijęs su aprūpinimu mokomąja medžiaga, taigi, yra labai susijęs ir su pačiu mokymu. Institucija mano, kad veikla, kurią vykdo NDLA siekdama apskričių valdžios institucijų vardu vykdyti jai paskirtas švietimo funkcijas, yra glaudžiai susijusi su socialiniais įsipareigojimais, kurių negalima lyginti su komerciniu pasiūlymu, ir kad subsidijos teikiamos tik siekiant atlikti labai konkrečią švietimo funkciją. Iš tikrųjų NDLA įsigyjama ir rengiama medžiaga yra konkrečiai pritaikyta atsižvelgiant į vidurinės mokyklos mokiniams ir mokytojams skirtos nacionalinės mokymo programos poreikius. Tačiau skundo pateikėja teigė, kad svarbu skirti, kuri veikla yra svarbi viešojo švietimo paslaugoms – šiuo atžvilgiu skundo pateikėja kaip pavyzdį nurodo, kad NDLA galėtų pradėti gaminti mokykloms skirtus baldus, kurie, skundo pateikėjos teigimu, nepatektų į viešojo švietimo įgaliojimų taikymo sritį. Šiuo atžvilgiu skundo pateikėja tvirtina, kad skaitmeninės mokomosios medžiagos rengimas nėra neatsiejama įsipareigojimo teikti valstybines paslaugas dalis, todėl turėtų būti laikoma ekonomine veikla ⁽²⁾.
- (80) Institucija mano, kad, kitaip nei mano skundo pateikėja, baldų gamybos negalima lyginti su mokomosios medžiagos, kuria siekiama remti nacionalinę mokymo programą, rengimu. Iš tikrųjų mokomosios medžiagos rengimas yra labai susijęs su mokomąja viešojo švietimo sistemos veikla, o apie baldų gamybą to pasakyti negalima.

1.1.2. Atviroji svetainė

- (81) Skundo pateikėja ir trečiosios šalys tvirtina, kad dėl atvirosios svetainės kyla problemų, nes: „[i]roniška, bet Vyriausybės finansuojamomis AŠI programomis gali būti apribojamas mokytojų ir besimokančiųjų pasirinkimas, nes jomis silpninamas privačiojo sektoriaus teikėjų gebėjimas konkuruoti, taigi turėti pasitikėjimo investuoti, todėl šie teikėjai pamažu traukiasi iš rinkos“ ⁽³⁾. Kaip nurodyta toliau, dėl to, kad svetainė yra atviroji, Institucijos vertinimas, kad svetainės medžiaga yra neekonominė, nesikeičia.
- (82) Institucija pažymi, kad švietimo srityje susitariančiosios šalys turi didelę diskreciją ne tik spręsti dėl tikslo, kurio siekiama jų funkcijomis, bet ir dėl to, kaip jo siekti. Norvegijos valdžios institucijos pasirinko išlaikyti atvirąją NDLA svetainę. Dėl šio sprendimo skaitmeninė mokomoji medžiaga platinama ne tik mokiniams, lankantiems konkrečias susijusių apskričių mokyklas. Vis dėlto, kaip matyti iš Europos mokymo tradicijos, žinios dažnai skleidžiamos už artimiausio numatytų adresatų rato. Iš tikrųjų Europos valstybinuose universitetuose skaitomas paskaitas paprastai gali lankyti plačioji visuomenė; universitetai reguliariai teikia garso ir audiovizualines paskaitų pateiktis internetu. Šią praktiką galima vertinti kaip išplėstą švietimo užduotį, bet vien dėl to ši veikla netampa ekonomine. Iš tikrųjų šiuo konkrečiu atveju mokomoji medžiaga sudaro mokymo sistemos pagrindą. Ši teiginį sustiprina tai, kad mokomoji medžiaga rengiama atsižvelgiant į valdžios institucijų nustatytą mokymo programą. Šis aspektas taip pat įtrauktas į įstatuose apibrėžtą NDLA veiklos sritį; įstatuose nurodytas tikslas – teikti skaitmeninę mokomąją medžiagą, pritaikytą atsižvelgiant į mokinių ir mokytojų poreikius. Šis vertinimas nekinta dėl to, kad šią veiklą, prieš ją pradėdant vykdyti valstybei, palikta vykdyti rinkos dalyviams, nes negali būti svarbu, ar veiklą gali vykdyti (arba iš tikrųjų vykdė) privatus veiklos vykdytojas ⁽⁴⁾.
- (83) Todėl Institucija daro išvadą, kad dėl to, jog svetainė yra atviroji, NDLA veikla nėra ekonominė.

⁽¹⁾ 2002 m. sausio 22 d. Sprendimas byloje C-218/00, *Cisal die Battistello Venanzi*, Rink. 2002, p. I-691, 31 punktas.

⁽²⁾ Žr. skundo pateikėjos pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą 46 punktą (dok. Nr. 679680).

⁽³⁾ Žr. skundo pateikėjos pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą 8 punktą (dok. Nr. 679680).

⁽⁴⁾ Žr. šio sprendimo 70 punktą.

1.1.3. **Teisinio statuso pasikeitimas iš *ad hoc* bendradarbiavimo institucijos į savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją neturėjo poveikio sprendimų priėmimo procesui ir negali turėti poveikio veiklos priskyrimui prie neekonominės**

- (84) Sprendime ELPA teismas nagrinėjo kelis aspektus, susijusius ne su pačios veiklos pobūdžiu, bet su NDLA organizaciniais aspektais, finansavimu ir autonomija. Šie aspektai yra susiję su praktiniu reikalavimu teikti nemokamą mokomąją medžiagą įgyvendinimu ir yra aptariami toliau.
- (85) Teisinio statuso pasikeitimas iš *ad hoc* bendradarbiavimo institucijos į oficialią savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją pagal Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnį neturėjo poveikio sprendimų priėmimo procesui (finansavimo pasikeitimas taip pat neturėjo poveikio NDLA organizacijai).
- (86) Skundo pateikėja netvirtino, kad, perėjus nuo *ad hoc* bendradarbiavimo prie oficialaus savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo, būtų pasikeitusi NDLA veiklos sritis. Vis dėlto ELPA teismas nurodo, kad informacijos apie tai, kaip apskričių valdžios institucijos organizavo savo bendradarbiavimą, siekdamas įvykdyti įsipareigojimus teikti mokomąją medžiagą NDLA *ad hoc* bendradarbiavimo etape, stoka galėjo turėti poveikį veiklos priskyrimui prie neekonominės. Todėl teismas atkreipė dėmesį į tai, kad Institucija turėjo išnagrinėti teisinio statuso pokyčio poveikį NDLA sprendimų priėmimo procesui ⁽¹⁾.
- (87) NDLA subjektą pagal Vietos valdžios įstatymą pakeitus į savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją, NDLA struktūra nepakito ⁽²⁾. Taip pat nepakito NDLA įgaliojimų taikymo sritis ir sprendimų priėmimo procesas. Todėl nepakito ir su sprendimų priėmimu susijusių NDLA įgaliojimų taikymo sritis.
- (88) Institucija palygino NDLA *ad hoc* bendradarbiavimo etapo ⁽³⁾ struktūrą su savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo etapo ⁽⁴⁾ struktūra ir nustatė, kad ji iš esmės nesiskiria. Abiem etapais NDLA tikslas buvo rengti ir teikti nemokamą skaitmeninę mokomąją medžiagą, skirtą visiems vidurinės mokyklos dalykams ⁽⁵⁾. Be to, abiem etapais NDLA sudarė panašus sprendimų priėmimo organų trejetas. FFU tapo bendradarbiavimo pagal Vietos valdžios įstatymą stebėtojų taryba, o jo valdančiąją tarybą, sudarytą iš penkių narių, paskyrė stebėtojų taryba, kaip ir *ad hoc* bendradarbiavimo etape, kai valdančiąją tarybą paskyrė FFU. Valdančiąją grupę ir (arba) tarybą abiem etapais taip pat sudarė tie patys nariai, t. y. FFU vadovas ir bent po vieną atstovą iš kiekvieno mokymo regiono (t. y. šiaurės regiono, pietvakarių regiono ir rytų regiono) ⁽⁶⁾. Pagaliau abiejuose etapuose NDLA turėjo už kasdienį veiklos valdymą atsakingą grupę ⁽⁷⁾.
- (89) Norvegijos valdžios institucijos patvirtino, kad teisinio statuso pasikeitimas iš *ad hoc* bendradarbiavimo etapo į savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo etapą pagal Vietos valdžios įstatymo 27 straipsnį neturėjo poveikio sprendimų priėmimo procesui; tai taip pat nurodyta ir patvirtinta pirmiau apibendrinta informacija ⁽⁸⁾.
- (90) Svarbiausias NDLA finansavimo šaltinis (t. y. valstybės lėšos) laikui bėgant nepakito; pakito tik lėšų nukreipimo į NDLA būdas. Iš tikrųjų ankstyvaisiais NDLA veiklos etapais lėšos būdavo gaunamos tiesiai iš Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos, o vėliau NDLA finansuota iš dalyvaujančių apskričių valdžios institucijų biudžetų (šie biudžetai finansuojami pagal bendrąją dotacijų schemą). NDLA buvo ir tebėra visiškai finansuojama valdžios institucijų ir teikia mokomąją medžiagą nemokamai. Įmokų NDLA institucijai nemoka nei mokyklos, nei mokiniai. Institucija taip pat pažymi, kad nėra požymių, jog NDLA dalyvautų kokioje nors veikloje, kurią būtų galima laikyti ekonomine. Nėra ryšio tarp tikrųjų su teikiamomis paslaugomis susijusių išlaidų ir už naudojamą šia veikla mokamo mokesčio. Be to, NDLA veikla finansuojama ne iš kompensacijų, bet vien iš valstybės biudžeto ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-1/12, *Den norske Forleggerforening*, 117 punktas.

⁽²⁾ Tai patvirtino Norvegijos valdžios institucijos 2013 m. gegužės 2 d. pateiktos informacijos (dok. Nr. 672024) 6 puslapyje.

⁽³⁾ Žr. NDLA projekto planą – skundo 11 priedą (dok. Nr. 553952), p. 2.

⁽⁴⁾ Įstatai, žr. skundo 10 priedą (dok. Nr. 553953).

⁽⁵⁾ Žr. projekto planą – skundo 11 priedą (dok. Nr. 553952), 2.2 punkto „rezultato tikslas“ 1 papunktis, p. 4.

⁽⁶⁾ 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštas (dok. Nr. 703991), p. 7–8; tai buvo patvirtinta.

⁽⁷⁾ Žr. projekto planą – skundo 11 priedą (dok. Nr. 553952), 3.1 punktą „su projekto valdymu susijusi užduotis“, p. 5, ir įstatus.

⁽⁸⁾ 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštas (dok. Nr. 703991), p. 11.

⁽⁹⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-05/07, *Private Barnehegers Landsforbund*, 80–83 punktai.

1.1.4. Apskričių valdžios institucijų valstybės išteklių kaupimas vykdant savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimą, siekiant įvykdyti įsipareigojimą teikti skaitmeninę mokomąją medžiagą, nėra ekonominis

- (91) Institucija padarė išvadą, kad su skaitmeninės mokomosios medžiagos teikimu susijusi NDLA veikla yra glaudžiai susijusi su platesne apskričių valdžios institucijų atliekama mokymo funkcija ir kad ji nėra ekonominė. Toliau Institucija nagrinėja ELPA teismo iškeltą klausimą.
- (92) ELPA teismas nustatė, kad iš sprendimo buvo neaišku, kam tenka pareiga nemokamai teikti skaitmeninę mokomąją medžiagą: apskričių valdžios institucijoms ar NDLA ⁽¹⁾. ELPA teismas atkreipė dėmesį į tai, kad sprendime Institucija „nurodo Norvegijos teisės aktus ir teigia, kad jais apskritys įpareigosotos nemokamai aprūpinti mokinius būtina spausdintine ir skaitmenine mokomąja medžiaga“ ⁽²⁾. Be to, ELPA teismas atkreipė dėmesį į tai, kad, vertinant NDLA autonomiją, sprendime nurodyta, jog NDLA negali nuspręsti imti mokesčių iš galutinių vartotojų „<...> nes pagal teisinę sistemą NDLA įpareigota teikti paslaugas nemokamai“ ⁽³⁾. Teismo sprendime taip pat nurodytas per žodinį klausymą Institucijos pateiktas pareiškimas, kad būtent apskričių valdžios institucijoms tenka teisinis įsipareigojimas teikti šią paslaugą nemokamai ir kad jos nusprendė ją teikti kartu dalyvaudamos NDLA projekte ⁽⁴⁾.
- (93) Atsižvelgdamas į tai, pirmiau nurodytus sprendimo teiginius ELPA teismas laikė aiškiai neišreikštu prieštaravimu, nes nebuvo aišku, kas yra NDLA klientas.
- (94) Teisinę sistemą, kurioje veikia NDLA, sudaro keli skirtingi aspektai. Pirma, teisiniai įsipareigojimai nustatyti nacionalinės teisės aktais (pvz., Švietimo įstatymu); šie įsipareigojimai taikomi apskričių valdžios institucijoms. Pavyzdžiui, 2007 m. Švietimo įstatymo pakeitimu (žr. šio sprendimo 20 punktą) apskričių valdžios institucijos įpareigosotos nemokamai aprūpinti mokinius skaitmenine medžiaga. Antra, kad apskričių valdžios institucijos galėtų vykdyti šį teisinį įsipareigojimą, priimti įvairūs administraciniai aktai. Prie jų priskiriami nutarimai (pvz., apskričių valdžios institucijų paskelbti nutarimai), taip pat kiti administraciniai aktai, pvz., 2007 m. balandžio mėn. aktas dėl finansavimo paskyrimo Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijai. Galiausiai NDLA įstatais, o prieš tai – įgaliojimu, teisinis apskričių valdžios institucijų įsipareigojimas nustatytas kaip NDLA teisinis įsipareigojimas nemokamai teikti skaitmeninę medžiagą.
- (95) Ši sistema taip pat aprašyta 2013 m. gegužės 2 d. Norvegijos valdžios institucijų pateiktoje informacijoje, kurioje patvirtinta: i) teisinis apskričių valdžios institucijų įsipareigojimas (žr. pateiktos informacijos 1 skirsnį), ii) *ad hoc* bendradarbiavimo etapu NDLA direktorių tarybai nustatytas įsipareigojimas imtis veiksmų, kad būtų galima nemokamai teikti skaitmeninę mokomąją medžiagą (žr. pirmąją įgaliojimo rezultatų tikslų įtrauką ⁽⁵⁾) ir iii) kad apskričių valdžios institucijų priimtuose nutarimuose, kuriais įsteigiama NDLA, nurodyta, kad pagrindinis NDLA tikslas yra teikti nemokamą skaitmeninę medžiagą (žr. pateiktos informacijos 6 puslapį).
- (96) Taigi, dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos nusprendė vykdyti teisinį įsipareigojimą teikti mokiniams nemokamą skaitmeninę medžiagą, įsteigdamas NDLA kaip savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją, veikiančią teisinėje sistemoje (įskaitant apskričių valdžios institucijų nutarimus ir įstatus), surkurtoje, kad apskričių valdžios institucijos galėtų vykdyti joms teisės aktais nustatytą įsipareigojimą.
- (97) Taigi, NDLA galima apibūdinti kaip dalyvaujančių apskričių valdžios institucijų bendradarbiavimo instituciją, įsteigtą, kad apskričių valdžios institucijos galėtų kaupti išteklius. Užtuot išsigijusios ir rengusios skaitmeninę medžiagą kiekvienoje apskrities valdžios institucijoje, dauguma apskričių valdžios institucijų nusprendė sujungti savo išteklius, kad galėtų vykdyti joms teisės aktais nustatytą įsipareigojimą (tokių apskričių valdžios institucijų bendradarbiavimą buvo numachiusi pati Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerija, 2006 m. kviesdama apskričių valdžios institucijas teikti paraiškas dėl finansavimo) ⁽⁶⁾. Todėl apskričių valdžios institucijos taip bendradarbiaudamos „vykdo įsipareigojimus siekdamas vykdyti pareigas savo visuomenės atžvilgiu“ ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-1/12, *Den norske Forleggerforening*, 121–123 punktai.

⁽²⁾ Atrodo, kad ELPA teismas remiasi panaikinto sprendimo 12 punktu ir 4 išnaša, pagal kuriuos „Švietimo įstatymo 3–1 ir 4A-3 straipsniuose nurodyta, kad apskrities valdžios institucija atsako už nemokamą mokinių aprūpinimą būtina spausdintine bei skaitmenine mokomąja medžiaga ir skaitmenine įranga“.

⁽³⁾ ELPA teismas sprendimo 121 punkte nurodo panaikinto sprendimo 45 punktą.

⁽⁴⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-1/12, *Den norske Forleggerforening*, 123 punktas.

⁽⁵⁾ 24 priedas (dok. Nr. 703987), p. 93.

⁽⁶⁾ Žr. 3 priedą (dok. Nr. 553729); 2006 m. birželio 19 d. Švietimo ir mokslinių tyrimų ministerijos raštas.

⁽⁷⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje E-05/07, *Private Børnehøgers Landsforbund*, 80 punktas.

- (98) Tai patvirtino ir Norvegijos valdžios institucijos 2014 m. kovo 31 d. pateiktoje informacijoje pakartodamos, kad apskričių valdžios institucijų bendradarbiavimas yra neatsiejamas nuo apskričių valdžios institucijų pastangų užtikrinti nemokamą viešąjį vidurinį ugdymą Norvegijoje.
- (99) Su sprendimų priėmimu susijusių įgaliojimų biudžeto klausimais NDLA neturi. Nors valdančioji taryba siūlo nustatyti tam tikrą būsimo biudžeto finansavimo lygį, šis pasiūlymas tėra rekomendacija, į kurią dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos atsizvelgia nustatydamos NDLA biudžetą. Rengdamos viešuosius pirkimus ir įsigydamos prekes ir (arba) paslaugas, NDLA taiko viešųjų konkursų strategiją, kuri buvo priimta siekiant užtikrinti visišką NDLA viešųjų konkursų atitiktį Viešųjų pirkimų įstatymui ⁽¹⁾.
- (100) Apskritai su prekių ir (arba) paslaugų įsigijimu susiję NDLA įgaliojimai nustatyti įstatuose, kuriuose NDLA įsigijimo veiklos sritis apribota nustatytais NDLA tikslais, būtent įsigyti ir rengti skaitmeninę mokomąją medžiagą ⁽²⁾. Žinoma, NDLA turi galėti vykdyti jai pavestas užduotis veiksmingai ir nebūtų labai tikslinga, jei projekte dalyvaujančios apskričių valdžios institucijos arba stebėtojų taryba dalyvautų, pvz., įsigyjant kiekvieną skaitmeninę mokomąją priemonę. Taigi, įstatais suteikiama tam tikros autonomijos vykdant kasdienę NDLA veiklą, pirmiausia susijusios su prekių ir (arba) paslaugų įsigijimu, bet ši autonomija yra apribota nustatytais NDLA užduotimis ir jos biudžetu (t. y. ji neviršija to, kas tikrai būtina, kad būtų galima vykdyti reikalavimus, kuriuos valstybė nustatė apskričių valdžios institucijoms) ⁽³⁾.
- (101) Pagaliau pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo praktikos aiškiai matyti, kad nereikia atskirti prekės (arba) paslaugos įsigijimo „nuo vėlesnio jos panaudojimo, siekiant įvertinti šio įsigijimo pobūdį“ ⁽⁴⁾. Taigi, tiek, kiek NDLA veikla, susijusi su nemokamos skaitmeninės mokomosios medžiagos teikimu, yra laikoma neekonomine, bet kuri kita susijusi įsigijimo veikla taip pat bus laikoma neekonomine. Įstatuose aiškiai nustatyta, kad NDLA gali įsigyti tik tas prekes arba paslaugas, kurios būtinos jos tikslui siekti (t. y. teikti nemokamą skaitmeninę mokomąją medžiagą), todėl ši įsigijimo veikla bus susijusi tik su neekonomine veikla.
- (102) Iš to, kas išdėstyta šio sprendimo I skirsnio 4.6 dalyje, matyti, kad NDLA neturi darbuotojų ir savo patalpų arba infrastruktūros. Didžiąją jos darbo jėgos dalį sudaro apskričių valdžios institucijų darbuotojai, tam tikrą laikotarpį (visą arba ne visą darbo laiką) komandiruojami dirbti NDLA institucijai. Po to NDLA atitinkamai apskrities valdžios institucijai tiesiog kompensuoja už laiką, kurį jos darbuotojas praleido dirbdamas su NDLA projektais. Kitus darbuotojus sudaro išorės konsultantai, laimėję pagal viešųjų pirkimų procedūrą surengtus konkursus, kuriuos NDLA finansuoja iš savo biudžeto. Taigi, viena vertus, NDLA nevaldo su didele jos personalo dalimi susijusių sąnaudų ir, kita vertus, NDLA turi ribotus su sprendimų priėmimu susijusius įgaliojimus dėl paslaugų, dėl kurių ji rengia konkursus, nes ji privalo laikytis savo viešųjų konkursų strategijos ir jos sprendimus galiausiai tikrina apskričių valdžios institucijų atstovai stebėtojų taryboje. Taigi infrastruktūros ir darbuotojų klausimais NDLA autonomija yra labai nedidelė.
- (103) Jei konkrečią veiklą vykdo ne pati valstybė, bet kiti subjektai, vienas iš klausimų, kuriuos reikia išsiaiškinti, yra, ar (viešųjų arba privačiųjų) lėšų gavėjui taikoma valstybės kontrolė ir, pirmiausia, ar gavėjas tik taiko įstatymą ir negali paveikti teisės aktais nustatytų paslaugos teikimo sąlygų (pvz., įmokų sumos, turto naudojimo ir išmokų dydžio nustatymo) ⁽⁵⁾. Jei, priešingai, gavėjas valstybės atžvilgiu turi didelę diskreciją, susijusią su jo vykdomos veiklos komerciniais aspektais (pvz., kainomis, išlaidomis, turtu ir darbuotojais), tikimybė, kad jis yra įmonė, būtų didesnė.

⁽¹⁾ LOV-1999-07-16-69 (norv. *Lov om offentlig anskaffelse (anskaffelsesloven)*).

⁽²⁾ NDLA prekių ir (arba) paslaugų įsigijimas taip pat yra apribotas esamomis biudžeto lėšomis, nes įstatais NDLA draudžiama sudaryti kredito arba finansavimo sutartis.

⁽³⁾ 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštas (dok. Nr. 703991), p. 13. Be to, šie apribojimai iš dalies nustatyti Vietos valdžios įstatyme. Baltosios knygos pasiūlymo Odelstingui Nr. 42 (1991–92) 112 puslapyje nurodyta, kad „*tarybai gali būti pavedama vykdyti funkcijas, susijusias su tikrąja veikla, kurią pavesta vykdyti bendradarbiaujant*“. Taip pat akivaizdu, kad Vietos valdžios įstatyme nustatytas tam tikriems sprendimams, pvz., susijusiems su ekonominiu planu (44 skirsnio 6 dalis) ir metiniu biudžetu (45 skirsnio 2 dalis), taikomas įgaliojimų perdavimo apribojimas; šios nuostatos taip pat taikomos savivaldybių valdžios institucijų tarpusavio santykiams.

⁽⁴⁾ 2006 m. liepos 11 d. Sprendimas byloje C-205/03P, *FENIN prieš Komisiją*. Rink. 2006, p. II-6295, 26 punktas).

⁽⁵⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas byloje C-160/91, *Poucet*, 15 ir 18 punktai; 2004 m. kovo 16 d. Sprendimas sujungtose bylose C-264/01, C-306/01 ir C-355/01, *AOK Bundesverband ir kiti*, Rink. 2004, p. I-2493, 46–57 punktai; 2002 m. vasario 22 d. Sprendimas byloje C-218/00, *Cisal die Battistello Venanzi*, Rink. 2002, p. I-691, 31–46 punktai. Šios bylos susijusios su sveikatos ir socialiniu draudimu. Vis dėlto iš to, kad Komisija laisvųjų paslaugų atžvilgiu aiškiai nurodo šias bylas, matyti, kad vertinimą galima taikyti plačiai (žr. 2004 m. vasario 9 d. Komisijos komunikatą *Konkurencijos laisvųjų profesijų srityje ataskaita* (COM(2004) 83 final, 22 išnaša).

- (104) Skundo pateikėja nurodė, kad NDLA turėtų būti laikoma įmone, atskira nuo valstybės arba apskričių valdžios institucijų, iš kurių ji gauna nagrinėjamas lėšas. Vis dėlto iš Institucijai pateiktos informacijos matyti, kad NDLA yra neatsiejama viešosios administracijos dalis ir kad jai – bet kuriuo atveju – taikoma griežta valstybės kontrolė. Remiantis esama teismų praktika, subjektą kontroliuoja valdžios institucijos (taigi jis nėra nepriklausomas nuo valstybės), jei jam įstatymu pavesta vykdyti užduotį ir jei valdžios institucijos nustato ir jo veiklos išlaidas, ir įplaukas⁽¹⁾. Šiuo atžvilgiu Institucija atkreipia dėmesį į tai, kad dalyvaujančios savivaldybių valdžios institucijos – atsižvelgdamos į persvarstytame 2006 m. valstybės biudžete nustatytą reikalavimą – įsteigė NDLA kaip savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimo instituciją ir pavedė jai užduotį, kiekviena iš jų priimdama tokį pat nutarimą.
- (105) Be to, apskričių valdžios institucijos kontroliuoja veiklos išlaidų aspektus, nes šios išlaidos yra ribojamos įmokomis, kurias vienašališkai nustato apskričių valdžios institucijos, taikydamos įprastas biudžeto procedūras. NDLA taip pat negali priimti sprendimų dėl su jos darbuotojais susijusių išlaidų arba turto, nes i) dėl reikiamų darbuotojų samdymo sprendžia ir ii) patalpas bei techninę įrangą skiria apskričių valdžios institucijos. Galiausiai NDLA neturi įgaliojimų nustatyti galutiniams vartotojams (t. y. mokiniams arba mokykloms) taikytinų mokesčių, nes teisiniu pagrindu NDLA yra įpareigota teikti paslaugas nemokamai.
- (106) Taigi NDLA – vykdydama veiklą – tik laikosi įstatymo ir negali veikti įmokų sumų, turto naudojimo arba išmokų lygio nustatymo taip, kaip juos galėtų veikti komercinės veiklos vykdytojas. Priešingai – NDLA yra neatsiejama apskričių valdžios institucijų viešosios administracijos dalis, todėl galima teigti, kad jai taikoma valstybės kontrolė.
- (107) Kaip paaiškinta pirmiau, NDLA negali savo nuožiūra plėsti savo veiklos srities. Už tai galiausiai atsako apskričių valdžios institucijos; dėl NDLA veiklos jos sprendžia arba priimdamos nutarimus, arba rinkdamosi į stebėtojų tarybą⁽²⁾. Biudžetą nustato apskričių valdžios institucijos (atsižvelgdamos į valdančiosios tarybos rekomendaciją), o patirti išlaidų NDLA gali tik laikydamosi paslaugų arba prekių, kurios būtinos jos veiklai vykdyti, viešųjų pirkimų procedūros. Pagaliau apskričių valdžios institucijos visada gali panaikinti valdančiosios tarybos sprendimus, t. y. NDLA negali savo nuožiūra plėsti savo veiklos srities ir neturi galimybės finansiškai įpareigoti apskričių valdžios institucijų už sutartos jos veiklos srities.

2. IŠVADA

- (108) Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Institucija padarė išvadą, kad NDLA nevykdo ekonominės veiklos ir todėl jos finansavimas nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

NDLA finansavimas nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje. Oficiali tyrimo procedūra šiuo klausimu baigiama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

⁽¹⁾ 2004 m. kovo 16 d. Sprendimas sujungtose bylose C-264/01, C-306/01 ir C-355/01, AOK *Bundesverband* ir kiti, Rink. 2004, p. I-2493, 52 punktas; pirmiau nurodytas sprendimas byloje C-160/91, *Poucet*, 11 ir 12 punktai.

⁽²⁾ Žr. 2014 m. kovo 31 d. Norvegijos valdžios institucijų raštą (dok. Nr. 703991), p. 10, kuriame nurodyta, kad: „[t]odėl valdančioji taryba neturės įgaliojimo išplėsti NDLA veiklo[s] (*sic*) taikymo srities, negavusi stebėtojų tarybos pritarimo“.

3 straipsnis

Šis sprendimas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2014 m. birželio 26 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Oda Helen SLETNES

Pirmininkė

Frank BÜCHEL

Kolegijos narys
